Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

26 ta’ Mejju 2005 (*)

"VAT – Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva tal-VAT – Tnaqqis tat-taxxa m?allsa f'ras il-g?ajn – Attività li tinvolvi proprjetà immobbli – O??etti u servizzi u?ati kemm g?al transazzjonijiet taxxabbli u kemm g?al transazzjonijiet e?enti – Tnaqqis proporzjonali"

Fil-kaw?a C-536/03,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mis-Supremo Tribunal Administrativo (Il-Portugall), permezz ta’ de?i?joni tat-26 ta’ Novembru 2003, li waslet il-Qorti tal-?ustizzja fit-22 ta’ Di?embru 2003, fil-pro?edimenti:

António Jorge Lda

vs

Fazenda Pública,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn C. W. A. Timmermans, President ta’ l-Awla, R. Silva de Lapuerta (Relatur), J. Makarczyk, P. K?ris u G. Arestis, Im?allfin,

Avukat ?enerali: C. Stix-Hackl,

Re?istratur: R. Grass,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?ar-Repubblika Portugi?a, minn L. Fernandes, b?ala a?ent,

– g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn R. Lyal u A. M. Alves Vieira, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tas-16 ta' Di?embru 2004,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tikkon?erna l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 19 tad-Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima (?U L 145, p. 1, aktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva"), fir-rigward tad-determinazzjoni tal-portata tad-dritt g?al tnaqqis tat-taxxa m?allsa f'ras il-g?ajn fl-e?er?izzju ta' l-attività tal-kostruzzjoni ta' bini.

2 It-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' rikors imressaq quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo (Qorti Amministrattiva Superjuri) tar-Repubblika Portugi?a mill-kumpannija António

Jorge Lda kontra l-awtoritajiet Portugi?i dwar att ta' ?las ta' ammont addizzjonali ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (aktar 'il quddiem il-"VAT") u ta' l-interessi min?abba dewmien g?as-snin 1994 sa 1997.

Il-kuntest ?uridiku

Il-le?i?lazzjoni Komunitarja

3 L-Artikolu 10 tas-Sitt Direttiva jipprovdi kif ?ej:

"1. (a) “Fatt taxxabbli” tfisser fatt li permezz tieg?u l-kundizzjonijet legali ne?essarji biex ikun hemm taxxa ji?u sodisfatti.

(b) Ikun hemm taxxa meta l-awtorità tat-taxxa ssir intitolata bil-li?i f’mument partikolari biex ti?bor it-taxxa mill-persuna su??etta li t?allasha, g?alkemm i?-?mien g?all-?las jista’ jkun pospost.

2. Ikun hemm fatt taxxabbli u jkun hemm taxxa meta l-o??etti jitwasslu jew is-servizzi jing?ataw. […]

I?da meta ?las isir akkont qabel ma' l-o??etti jitwasslu jew is-servizzi jing?ataw, ikun hemm taxxa mal-wasla tal-?las u fuq l-ammont ri?evut".

4 L-Artikolu 17 tas-Sitt Direttiva, intitolat "Ori?ini u skop tad-dritt li tnaqqas", jipprovdi li:

"1. Id-dritt li tnaqqas g?andu jqum fl-istess ?in meta t-taxxa mnaqqsa ssir taxxabbli.

[…]

5. Fir-rigward ta’ o??etti u servizzi li g?andhom ikunu w?ati minn persuna taxxabbli kemm g?al transazzjonijiet koperti b’paragrafi 2 u 3, fir-rigward ta’ li t-taxxa fuq il-valur mi?jud titnaqqas, u g?al transazzjonijiet fir-rigward ta’ li t-taxxa fuq il-valur mi?jud ma titnaqqasx, it-tali proporzjon biss [tal-VAT] g?andu jkun imnaqqas kif hu attribwit g?at-transazzjonijiet ta’ qabel.

Dan il-proporzjon g?andu jkun determinat, b’mod konformi ma’ l-Artikolu 19, g?at-transazzjonijiet kollha mwettqa minn persuna taxxabbli."

5 It-tielet paragrafu ta' l-Artikolu 17(5) jippermetti wkoll lill-Istati Membri jawtorizzaw jew jobbligaw lill-persuni su??etti g?at-taxxa sabiex japplikaw kriterji differenti minn dak ta' l-Artikolu 19.

6 L-Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva, intitolat "Kalkulazzjoni tal-proporzjon imnaqqas", jipprovdi kif ?ej:

"1. Il-proporzjon imnaqqas ta?t l-ewwel sub-paragrafu ta’ l-Artikolu 17(5) g?andu jkun mag?mul minn frazzjoni li jkollha:

– b?ala numeratur, l-ammont totali, esklussiv mi[ll-VAT], tal-bejg? kull sena attribwit g?at-transazzjonijet li fuqhom it-taxxa fuq il-valur mi?jud titnaqqas ta?t l-Artikolu 17(2) u (3),

– b?ala denominatur, l-ammont totali, esklussiv [tal-VAT], tal-bejg? kull sena attribwit lit-transazzjonijiet inklu?i fin-numeratur u lit-transazzjonijiet fir-rigward ta’ li [l-VAT] mhux imnaqqas. L-Istati Membri jistg?u ukoll jinkludu fid-denominatur l-ammont ta’ sussidji, g?ajr dawk spe?ifikati fl-Artikolu 11 A (1) (a).

Il-proporzjon g?andu jkun stabbilit fuq ba?i annwali, iffissat b?ala persenta?? u mag?mul figura

s?i?a li ma te??edix il-numru li jmiss.

2. Permezz ta’ deroga minn dispo?izzjonijiet ta’ paragrafu 1, g?andhom ikunu esklu?i mill-kalkulazzjoni tal-proporzjon imnaqqas, l-ammonti tal-bejg? attribwiti lill-provvisti ta’ o??etti kapitali u?ati mill-persuna taxxabbli g?all-skopijiet tan-negozju tieg?u. Ammonti ta’ bejg? attribwiti g?a[t]-transazzjonijet spe?ifikati fl-Artikolu 13 B (d), sa kemm dawn huma transazzjonijiet in?identali, u g?all-beni immobbli in?identali u g?al transazzjonijiet finanzjarji g?andhom ukoll ikunu esklu?i. […]"

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

7 Fil-Portugall, il-VAT hija rregolata mill-Kodi?i tal-VAT (Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado, aktar 'il quddiem is-"CTVA"), approvat mid-Digriet Le?i?lattiv Nru 394B/84, tas-26 ta' Di?embru 1984 (*Diário da República*, Serje A, Nru 297).

8 L-Artikolu 23 tas-CTVA jipprovdi kif ?ej:

"1. Meta, fl-e?er?izzju ta' l-attività tag?ha, il-persuna taxxabbli twettaq trasferimenti ta' o??etti u prestazzjonijiet ta' servizzi, li parti minnhom ma tkunx eli?ibbli g?ad-dritt g?al tnaqqis, it-taxxa fuq l-akkwisti g?andha titnaqqas biss skond per?entwali li tikkorrispondi g?all-ammont annwali ta' transazzjonijiet eli?ibbli g?ad-dritt g?al tnaqqis.

2. Minkejja d-dispo?izzjonijiet tal-paragrafu pre?edenti, il-persuna taxxabbli tista' twettaq it-tnaqqis skond l-allokazzjoni reali ta' l-o??etti u tas-servizzi u?ati kollha jew ta' parti minnhom, bil-kundizzjoni li d-direttur ?enerali tat-taxxi jista' jimponilha kundizzjonijiet spe?jali jew jobbligaha twaqqaf din il-pro?edura fil-ka? li jkunu kkonstatati distorsjonijiet sinifikanti fit-tassazzjoni.

3. L-amministrazzjoni fiskali tista' tobbliga lill-persuna taxxabbli ta?ixxi skond il-paragrafu pre?edenti:

a) meta hija te?er?ita attivitajiet ekonomi?i distinti;

b) meta l-applikazzjoni tal-pro?edura msemmija fil-paragrafu 1 twassal g?al distorsjonijiet sinifikanti fit-tassazzjoni.

4. Il-per?entwali ta' tnaqqis imsemmija fil-paragrafu 1 tirri?ulta minn frazzjoni komposta minn, b?ala numeratur, l-ammont annwali, bl-esklu?joni tat-taxxa, tat-trasferimenti ta' o??etti u ta' prestazzjonijiet ta' servizzi li huma eli?ibbli g?ad-dritt g?al tnaqqis ta?t l-Artikoli 19 u 20(1), u, b?ala denominatur, l-ammont annwali, bl-esklu?joni tat-taxxa, tat-transazzjonijiet kollha mwettqa mill-persuna taxxabbli, inklu?i t-transazzjonijiet e?enti minn jew li mhumiex su??etti g?at-taxxa, b'mod partikolari s-sussidji li mhumiex su??etti g?at-taxxa minbarra s-sussidji fuq apparat.

5. Madankollu, g?all-finijiet tal-kalkolu msemmi fil-paragrafu pre?edenti, mhumiex inklu?i t-trasferimenti ta' assi immobbli, li kienu u?ati fil-kuntest ta' l-attività ta' l-impri?a, u t-transazzjonijiet li jinvolvu assi immobbli jew finanzjarji, li huma ta' natura in?identali fir-rigward ta' l-attività e?er?itata mill-persuna taxxabbli […]"

9 Sussegwentament, id-Digriet Le?i?lattiv Nru 241/86, ta' l-20 ta' Awwissu 1986 (Diário da República, Serje A, Nru 190) ikkompleta s-sistema stabbilita fis-CTVA fir-rigward ta' l-attività ta' kunsinna ta' proprjetà immobbli.

10 L-Artikolu 5 ta' dan id-digriet le?i?lattiv jipprovdi kif ?ej:

"1. It-tnaqqis tat-taxxa fir-rigward ta' kull bini jew parti awtonoma ta' bini g?andu jsir skond il-metodu ta' allokazzjoni reali ta' l-o??etti u tas-servizzi u?ati kollha, skond id-dispo?izzjonijiet ta' l-

Artikolu 23(2) [tas-CTVA].

2. Jekk id-direzzjoni ?enerali tat-taxxi diretti u indiretti jidhrilha li l-kriterji ta' tassazzjoni u?ati g?all-allokazzjoni reali mhumiex adatti, hija g?andha tistabbilixxi kriterji differenti u tinforma b'dan lill-persuna taxxabbli flimkien ma' indikazzjoni tal-motivi tad-de?i?joni."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari

11 Il-kumpannija António Jorge Lda (aktar 'il quddiem "António Jorge"), li g?andha s-sede tag?ha f'Santarém (Il-Portugall), ressqet appell quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo sabiex tikkontesta s-sentenza tat-Tribunal Tributário de Primeira Instância de Santarém (tribunal fiskali ta' l-ewwel istanza ta' Santarém), li kienet laqg?at parzjalment ir-rikors imressaq kontra l-att ta' ?las ta' ammont addizzjonali ta' VAT u ta' interessi min?abba dewmien g?as-snin 1994 sa 1997.

12 Il-fatti, kif esposti fis-sentenza ta' l-ewwel istanza huma s-segwenti:

"1. G?as-snin bejn l-1994 u l-1997, […] [António Jorge] kienet su??etta g?at-taxxa tal-korpi ?uridi?i (sistema ?enerali) u, g?all-finijiet tal-VAT, kienet taqa' ta?t is-sistema ordinarja […].

2. Bis-sa??a ta' l-ordni ta' servizz Nru 9097 tal-5 ta' Settembru 1996, […] [António Jorge] kienet is-su??ett ta' kontroll fiskali, wara liema kontroll kien ippre?entat, fis-26 ta' ?unju 1997, ir-rapport anness […] [mal-pro?ess tal-kaw?a prin?ipali].

3. Wara dan ir-rapport, is-servizzi tal-kontroll fiskali tad-distrett ta' Santarém ikkonkludew, fir-rigward tal-VAT:

– [li] kien diffi?li li ji?i ddeterminat bi pre?i?joni l-ammont tat-taxxa li kien indebitament imnaqqas b?ala 'spejje? ?enerali', peress li r-rikorrenti kienet tnaqqashom kollha flimkien minkejja li l-akkwisti tag?ha kienu inti?i g?al settur e?entat u g?al settur taxxabbli;

– [li] fl-okka?joni tax-xiri ta' assi fissi, dawn jitqiesu b?ala inti?i g?al settur su??ett g?all-VAT (li jistg?u jitnaqqsu), b'parti ta' l-ammont tad-deprezzament ta' dawn l-assi li tkun imqassma jew allokata g?al attivitajiet e?entati fl-a??ar tas-sena finanzjarja.

[…]

4. Fid-dawl ta' dak li kien ikkonstatat u espost fil-punt 3, l-espert li wettaq il-kontroll iddetermina […] l-ammont tal-VAT li huwa kkunsidra li kien indebitament imnaqqas minn […] [António Jorge], bi ksur ta' l-Artikolu 23 tas-[CTVA] u abba?i ta' 'dokumenti li ma jissodisfawx ir-rekwi?iti legali', kif ukoll tat-taxxa li ma kinitx t?allset.

[…]

8. Matul is-snin 1994 sa 1997, […] [António Jorge] pprovdiet prestazzjonijiet ta' servizzi (appalti ta' xog?ol) li kienu jag?tuha dritt g?al tnaqqis tal-VAT im?allsa fir-rigward ta' akkwisti u ta' operazzjonijiet ta' kostruzzjoni bl-iskop ta' bejg? li kienu su??etti g?as-sisa [taxxa fuq l-akkwist ta' proprjetà immobbli, li llum m'g?adhiex fis-se??], li, fir-rigward tag?hom, ma kienx possibbli li jsir it-tnaqqis.

9. Matul l-istess snin, kwa?i 50% tad-d?ul mill-bejg? tag?ha kien jirrigwarda appalti ta' xog?ol g?all-kostruzzjoni ta' bini inti? g?al asso?jazzjonijiet tad-djar u minn awtoritajiet lokali li, fir-rigward tag?hom, kienet t?allas 5% b?ala VAT u kienet tnaqqas 17% (16% fl-1994), filwaqt li, g?al kwa?i 20% tad-d?ul mill-bejg? tag?ha, hija kienet t?allas il-VAT bir-rata ta' 17% (16% fl-1994), bil-bqija

tad-d?ul tag?ha li kien jirrigwarda operazzjonijiet su??etti g?as-sisa, e?entati mill-VAT u ming?ajr possibbiltà ta' tnaqqis."

13 In sostenn tar-rikors tag?ha quddiem il-qorti tar-rinviju, António Jorge qajmet il-kwistjoni ta' l-interpretazzjoni ta' l-Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva.

14 F'dawn i?-?irkustanzi, is-Supremo Tribunal Administrativo dde?ieda li jissospendi l-pro?edimenti quddiemu u li jag?mel id-domandi preliminari segwenti lill-Qorti tal-?ustizzja:

"1) F'liema sens g?andu ji?i interpretat l-Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 1977 (77/388/KEE)?

2) L-Artikolu 23(4) tas-[CTVA] huwa kompatibbli mad-dispo?izzjoni ??itata qabel meta din ti?i interpretata fis-sens li, meta l-persuna taxxabbli hija impri?a li te?er?ita attività li tinvolvi proprjetà immobbli, billi ta?dem f'?ew? setturi ta' attività, wie?ed minnhom il-kostruzzjoni ta' bini bl-iskop ta' bejg? (attività e?entata mill-VAT) u l-ie?or is-settur ta' l-appalti ta' xog?ol (su??etti g?all-VAT), ikun me?tie? li, sabiex tkun ikkalkulata l-per?entwali ta' tnaqqis tal-VAT jew il-proporzjon li jaqa' fuq din il-persuna taxxabbli fl-okka?joni ta' l-akkwist ta' o??etti jew ta' servizzi marbuta ma' wa?da minn dawn l-attivitajiet, ji?i inklu?, fid-denominatur tal-frazzjoni, meta jkun qieg?ed isir dan il-kalkolu, minbarra d-d?ul mill-bejg? annwali, il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin fl-a??ar ta' kull sena, li jkunu g?adhom ma tqieg?dux fuq is-suq u li l-valur tag?hom ma jkunx g?adu ?ie ri?evut kompletament jew parzjalment?

3) Jew din id-dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fis-sens li l-imsemmi denominatur jinkludi biss id-d?ul mill-bejg??"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq il-formulazzjoni tad-domandi

15 Fid-dawl tal-mod kif inhuma fformulati d-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju, g?andu, qabel kollox, ji?i mfakkar li, g?alkemm il-Qorti tal-?ustizzja m'g?andhiex kompetenza, ta?t l-Artikolu 234 KE, sabiex tapplika r-regola Komunitarja g?al ka? partikolari u, g?aldaqstant, sabiex tikkwalifika dispo?izzjoni ta' dritt nazzjonali fir-rigward ta' din ir-regola, hija madankollu tista', fil-kuntest tal-kooperazzjoni ?udizzjarja stabbilita minn dan l-artikolu, tipprovdi lil qorti nazzjonali, abba?i ta' l-elementi fil-pro?ess, l-elementi ta' interpretazzjoni tad-dritt Komunitarja li jistg?u jkunu utli g?all-qorti nazzjonali fl-evalwazzjoni ta' l-effetti ta' dispo?izzjoni (ara s-sentenza ta' l-20 ta' April 1988, Bekaert, 204/87, ?abra p. 2029, punt 5).

16 F'dan ir-rigward, fil-pre?enza ta' domandi li jirri?ulta li huma fformulati b'mod li mhux xieraq jew li jmorru oltre l-kuntest tal-funzjonijiet mog?tija lilha mill-Artikolu 234 KE, il-Qorti tal-?ustizzja xorta tista' to?ro?, mill-elementi kollha pprovduti mill-qorti tar-rinviju, u b'mod partikolari, mill-motivazzjoni ta' l-att tar-rinviju, l-elementi ta' dritt Komunitarju li je?tie?u interpretazzjoni fid-dawl tas-su??ett tal-kwistjoni (ara s-sentenza tas-17 ta' ?unju 1997, Codiesel, C-105/96, ?abra p. I-3465, punt 13).

17 Mill-motivazzjoni tad-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li s-Supremo Tribunal Administrativo qieg?ed jitlob lill-Qorti tal-?ustizzja tinterpreta l-Artikolu 19(1) tas-Sitt Direttiva, u, b'mod aktar konkret, qieg?ed iqajjem il-kwistjoni "jekk, meta l-persuna taxxabbli hija impri?a li te?er?ita attività li tinvolvi proprjetà immobbli, billi ta?dem f'?ew? setturi ta' attività, wie?ed minnhom il-kostruzzjoni ta' bini bl-iskop ta' bejg? (attività e?enti mill-VAT) u l-ie?or is-settur ta' l-appalti ta' xog?ol (su??etti g?all-VAT), ikunx me?tie? li, sabiex tkun ikkalkulata l-per?entwali ta' tnaqqis tal-VAT jew il-proporzjon li jaqa' fuq din il-persuna taxxabbli fl-okka?joni ta' l-akkwist ta' o??etti jew ta' servizzi

marbuta ma' wa?da minn dawn l-attivitajiet, ji?i inklu?, fid-denominatur tal-frazzjoni, meta jkun qieg?ed isir dan il-kalkolu, minbarra d-d?ul mill-bejg? annwali, il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin fl-a??ar ta' kull sena, li jkunu g?adhom ma tqieg?dux fuq is-suq u li l-valur tag?hom ma jkunx g?adu ?ie ri?evut kompletament jew parzjalment".

18 G?aldaqstant, il-qorti tar-rinviju tixtieq tkun taf jekk, g?all-applikazzjoni ta' l-Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva, u, b'mod aktar partikolari, g?all-kalkolu tal-frazzjoni li abba?i tag?ha jinkiseb il-proporzjon ta' tnaqqis previst fl-Artikolu 17 ta' l-istess direttiva, g?andux ikun inklu? jew le, fid-denominatur, il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin fl-a??ar ta' kull sena, li jkunu g?adhom ma tqieg?dux fuq is-suq u li l-valur tag?hom ma jkunx g?adu ?ie ri?evut, kompletament jew parzjalment, mill-persuna taxxabbli.

L-osservazzjonijiet mag?mula lill-Qorti tal-?ustizzja

19 Il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej u l-Gvern Portugi? isostnu li l-interpretazzjoni ta' regola ta' dritt intern, li twassal sabiex, fid-denominatur tal-frazzjoni li abba?i tag?ha jkun ikkalkulat il-proporzjon ta' tnaqqis, ikun inklu? il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin imwettqa minn persuna taxxabbli fl-e?er?izzju ta' attività ta' kostruzzjoni ?ivili, mhijiex kompatibbli ma' l-Artikolu 19 tas-Sitt Direttiva safejn dawn ix-xog?lijiet ma jikkorrispondux g?al trasferimenti ta' o??etti jew prestazzjonijiet ta' servizzi di?à mwettqa mill-persuna taxxabbli jew g?al sitwazzjonijiet o?ra li jiddeterminaw l-e?istenza tal-fatt li ji??enera t-taxxa jew li jiddeterminaw jekk it-taxxa hijiex dovuta.

20 Madankollu, il-Gvern Portugi? jippre?i?a li, ta?t it-tielet paragrafu ta' l-Artikolu 17(5) ta' l-imsemmija direttiva, huwa possibbli li l-awtoritajiet nazzjonali jadottaw kriterju li jippermetti li ti?i ddeterminata l-portata ta' l-attività ta' l-impri?a, filwaqt li tittie?ed in kunsiderazzjoni l-varjazzjoni tal-produzzjoni jew il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin skond l-allokazzjoni reali tag?hom. Min-na?a tag?ha, il-Kummissjoni tqajjem il-possibbiltà ta' a??ustamenti sussegwenti, skond l-Artikolu 20 ta' l-istess direttiva.

L-evalwazzjoni tal-Qorti tal-?ustizzja

21 Preliminarjament, g?andu ji?i mfakkar li, kif il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet, is-sistema ta' tnaqqis hija inti?a sabiex tne??i kompletament minn fuq il-kummer?jant il-pi? tal-VAT dovuta jew im?allsa fil-kuntest ta' l-attivitajiet ekonomi?i tieg?u kollha. Is-sistema komuni tal-VAT tiggarantixxi, g?aldaqstant, newtralità perfetta fir-rigward tal-pi? fiskali ta' l-attivitajiet ekonomi?i kollha, irrispettivament mill-g?anijiet jew ir-ri?ultati tag?hom, bil-kundizzjoni li l-imsemmija attivitajiet ikunu, fil-prin?ipju, huma stess su??etti g?all-VAT (sentenzi tat-8 ta' ?unju 2000, Midland Bank, C-98/98, ?abra p. I-4177, punt 19, u tat-22 ta' Frar 2001, Abbey National, C-408/98, ?abra p. I-1361, punt 24).

22 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li António Jorge twettaq, fil-kuntest ta' l-attività ekonomika tag?ha, prestazzjonijiet ta' servizzi li jikkorrispondu g?al appalti ta' kostruzzjoni ?ivili li, skond l-Artikoli 2(1) u 6 tas-Sitt Direttiva, huma su??etti g?all-VAT. Din il-kumpannija twettaq ukoll trasferimenti ta' proprjetà immobbli li huma su??etti g?all-VAT ta?t l-Artikoli 2(1) u 5 ta' din id-direttiva i?da li huma e?entati minn din it-taxxa skond l-Artikolu 28(3)(b) u l-Anness F, punt 16, ta' l-istess direttiva.

23 Safejn mhumiex involuti transazzjonijiet in?identali, imsemmija fit-tieni sentenza ta' l-Artikolu 19(2) tas-Sitt Direttiva, li huma esklu?i mill-kalkolu tal-proporzjon ta' tnaqqis previst fl-ewwel paragrafu ta' l-Artikolu 17(5) ta' l-istess direttiva, g?andu ji?i ddeterminat liema transazzjonijiet g?andhom jittie?du in kunsiderazzjoni fil-kalkolu ta' dan il-proporzjon.

24 L-Artikolu 17(1) tas-Sitt Direttiva jipprovdi li d-dritt g?al tnaqqis jin?oloq fl-istess mument meta ssir dovuta t-taxxa li minnha jsir it-tnaqqis. L-Artikolu 10(2) ta' l-istess direttiva jipprovdi li dan ikun il-ka? malli l-o??etti ji?u kkunsinnati jew is-servizzi jing?ataw (sentenza tat-8 ta' ?unju 2000, Breitsohl, C-400/98, ?abra p. I-4321, punt 36). G?andu ji?i mfakkar li l-Artikolu 10(1)(b) tas-Sitt Direttiva jiddefinixxi l-mument meta tkun dovuta t-taxxa b?ala "meta l-awtorità tat-taxxa ssir intitolata bil-li?i f'mument partikolari biex ti?bor it-taxxa mill-persuna su??etta li t?allasha".

25 Minn dan isegwi li, fis-sistema tas-Sitt Direttiva, il-fatt li ji??enera t-taxxa, il-mument meta tkun dovuta t-taxxa u l-possibbiltà ta' tnaqqis huma marbuta mat-twettiq effettiv tal-kunsinna jew tal-prestazzjoni ta' servizzi, ?lief fil-ka?ijiet meta jsir ?las akkont meta t-taxxa tkun dovuta fil-mument meta jkun ri?evut il-?las. L-Artikolu 19(1) ma fih xejn li jeskludi l-applikazzjoni ta' din ir-regola ?enerali g?all-kalkolu tal-proporzjon ta' tnaqqis u l-formulazzjoni ta' din id-dispo?izzjoni bl-ebda mod ma tag?ti x'tifhem li din is-sistema fiha deroga fir-rigward tal-kunsiderazzjoni, fid-denominatur tal-frazzjoni li abba?i tag?ha jkun ikkalkulat il-proporzjon, ta' transazzjonijiet li g?adhom ma tlestewx minbarra dawk li jkunu taw lok g?al ?las ta' akkonti jew g?at-t?ejjija ta' rendikonti tax-xog?ol.

26 F'dan id-dawl, ikun kontra din is-sistema jekk ji?i a??ettat li d-determinazzjoni tal-portata tat-tnaqqis tista' tie?u in kunsiderazzjoni transazzjonijiet li g?adhom ma twettqux u li r-realizzazzjoni futura tag?hom tista' ma sse??x, filwaqt li l-fatt li ji??enera t-taxxa u, g?aldaqstant, id-dritt g?al tnaqqis, jiddependu mit-twettiq effettiv ta' transazzjoni. Issa, safejn xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin ma kinux is-su??ett ta' fattura ma?ru?a mill-persuna taxxabbli jew ta' rendikonti tax-xog?lijiet u ta' l-ebda ?las ta' akkonti, dawn ix-xog?lijiet ma jikkostitwixxux trasferimenti ta' proprjetà jew prestazzjonijiet ta' servizzi di?à mwettqa minn din il-persuna u lanqas ma jikkostitwixxu sitwazzjoni o?ra li tammonta g?al fatt li ji??enera l-impo?izzjoni tat-taxxa. G?aldaqstant, dawn ix-xog?lijiet m'g?andhomx ji?u inklu?i fid-denominatur tal-frazzjoni msemmija fl-Artikolu 19(1) tas-Sitt Direttiva g?all-kalkolu tal-proporzjon ta' tnaqqis.

27 G?aldaqstant, ir-risposta g?ad-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju g?andha tkun li l-Artikolu 19(1) tas-Sitt Direttiva jipprekludi li fid-denominatur tal-frazzjoni li abba?i tag?ha jkun ikkalkulat il-proporzjon ta' tnaqqis ikun inklu? il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin imwettqa minn persuna taxxabbli fl-e?er?izzju ta' attività ta' kostruzzjoni ?ivili, meta dan il-valur ma jikkorrispondix g?al trasferimenti ta' proprjetà jew g?al prestazzjonijiet ta' servizzi li hija tkun di?à wettqet jew li jkunu taw lok g?al ?las ta' akkonti jew g?at-t?ejjija ta' rendikonti tax-xog?ol.

Fuq l-ispejje?

28 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi li:

1) **L-Artikolu 19 tad-Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima -, jippreklu di li fid-denominatur tal-frazzjoni li abba?i tag?ha jkun ikkalkulat il-proporzjon ta' tnaqqis ikun inklu? il-valur tax-xog?lijiet li jkunu g?adhom g?addejjin imwettqa minn persuna taxxabbli fl-e?er?izzju ta' attività ta' kostruzzjoni ?ivili, meta dan il-valur ma jikkorrispondix g?al trasferimenti ta' proprjetà jew g?al prestazzjonijiet ta' servizzi li hija tkun di?à wettqet jew li jkunu taw lok g?al ?las ta' akkonti jew g?at-t?ejjija ta' rendikonti tax-xog?ol.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Portugi?.